

Az egyajánlatos közbeszerzések csökkentését szolgáló intézkedési terv

Hatályba lépés napja: 2022. április 30.

SE11109357

Dokumentum adatlap

Szervezet neve: Semmelweis Egyetem

Dokumentum címe: Intézkedési terv

Iktatószám: 48689/GFIBSZI/2022.

Elfogadó: Kancellár

Elfogadások száma:

Előkészítő	Beszerzési Igazgatóság	vezető	Dr. Farkas Dénes	
Elfogadó	Kancellár		Dr. Pavlik Livia	

TARTALOMJEGYZÉK

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK	4
1.1. Alapelvek, az Intézkedési terv célja, hatálya	4
1.2. Az intézkedési terv elkészítéséért, aktualizálásáért felelős szervezeti egység meghatározása	5
1.3. Az „egyajánlatos közbeszerzés” definiálása	5
2. korábbi közbeszerzési eljárások elemzése	6
2.1. Közbeszerzések elemzése	6
2.1.1. 2021. évi közbeszerzési eljárások vizsgálata	6
3. RÉSZLETES RENDELKEZÉSEK	7
3.1. Intézkedési terv	7
3.1.1. Tervezett intézkedések	8
3.1.2. Időkeret	9
3.1.3. Az intézkedési terv megvalósításába bevontak köre, felelősök	9

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1.1. Alapelvek, az Intézkedési terv célja, hatálya

- (1) A Semmelweis Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) *a közbeszerzésekről* szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban Kbt.) 5. § (1) bekezdése e) pontja alapján ajánlatkérőnek minősül.
- (2) A magyarországi közbeszerzésekkel kapcsolatban fontos európai uniós elvárás a verseny szintjének javítása. A közbeszerzésekben a piaci verseny előnyös, hiszen, ha egy-egy szerződés elnyeréséért több gazdasági szereplő versenyez, az alacsonyabb árakhoz, illetve jobb ár-érték arányú termékek és szolgáltatások beszerzéséhez vezet. A verseny a piaci szereplőket egyúttal hatékonyabb működésre készíti és a verseny az innovációra is kedvező hatással lehet. A verseny által elért jobb beszerzési árak, illetve jobb minőség pedig az adófizetők szempontjából előnyös, hiszen javulhat a közberuházások, közszolgáltatások minősége a közpénzfelhasználás hatékonyságának növelésével. A jobb versenyhelyzet tehát a hatékony és felelős gazdálkodás közbeszerzési alapelveinek érvényesülését is elősegíti, valamint uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések esetén e források hatékonyabb felhasználását is biztosítja.
- (3) *A közbeszerzések hatékonyságának javítása érdekében szükséges intézkedésekről* szóló 1027/2021. (II. 5.) Korm. határozat 1. pontja alapján a Kormány célul tűzte ki, hogy az egyajánlatos közbeszerzések Európai Unió módszertana szerinti arányát 15 %-os szintnél alacsonyabb mértékűre kell csökkenteni. Az egyajánlatos közbeszerzések csökkentése fontos európai uniós elvárás is, amelyet az Európai Bizottság részére benyújtott Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervben is vállalt Magyarország.
- (4) A közbeszerzésekben a verseny hiányának számos oka lehet. A verseny korlátozása egyrészt eredhet abból, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárást nem megfelelően készíti elő, az eljárásban pedig versenyt korlátozó feltételeket határoz meg, de az ajánlatkérő és a piaci szereplők között fennálló összeférhetetlenségi helyzet is előidézheti a korlátozott ajánlattételt. Másrészt a korlátozott versenyt a piaci szereplők magatartása vagy az adott beszerzési tárgy vonatkozásában fennálló piac szerkezete is okozhatja. Előfordulhat, hogy egy adott beszerzési tárgy piacán kevés szereplő van jelen, akik jogellenesen megállapodnak egymással az ajánlattétel tényéről vagy feltételeiről. Az is előfordulhat, hogy a piac olyan jellemzője okoz problémát, amely nem az ajánlatkérői vagy ajánlattevői oldal hibájából adódik, így ha egy szolgáltatás közbeszerzési piacon eleve kevés szereplő van jelen, a rendelkezésre álló kapacitások szűkössége is okozhatja azt, hogy adott eljárásban csak egy ajánlat érkezik. Egyes beszerzési tárgyak esetén pedig azért tud csupán egyetlen ajánlattevő ajánlatot tenni, mert előfordulhat, hogy monopol helyzetben, egyedüli szereplőként van jelen az érintett piacon, például kizárólagos jogok fennállása vagy szellemi tulajdonjogok birtoklása miatt.
- (5) A verseny hiányának okai azonban sok esetben kiküszöbölhetők, illetve különféle intézkedésekkel az egyajánlatos közbeszerzések kockázata csökkenthető. A

jogalkotó álláspontja szerint annak feltárására és kezelésére, hogy valamely ajánlatkérő beszerzési gyakorlata nem tesz lehetővé megfelelő szintű versenyt, maga az érintett ajánlatkérő tudja a leghatékonyabb lépéseket megtenni. Ezért a jogszabályi szinten a jogalkotó által előírt konkrét intézkedéseken túl az egyajánlatos közbeszerzések csökkentésére vonatkozóan az adott ajánlatkérőre vonatkozó tervezett intézkedéseket maga az ajánlatkérő határozhatja meg – illetve a jogszabályban foglalt esetekben köteles meghatározni – egy intézkedési terv összeállításával.

- (6) A közbeszerzésekben a verseny növelése érdekében a Kormány megalkotta *az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentését szolgáló intézkedésekről* szóló 63/2022. (II. 28.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Korm. rendelet). Az Egyetem a Korm. rendelet. 5. § (1) bekezdése értelmében a tárgyévre vonatkozóan intézkedési tervet (a továbbiakban: intézkedési terv) köteles készíteni az egyajánlatos közbeszerzések számának csökkentésére vonatkozóan, az adott évre irányadó közbeszerzési tervére figyelemmel.
- (7) Az ajánlatkérő az intézkedési tervet a tárgyév március 31-ig a honlapján nyilvánosan közzéteszi, első alkalommal 2022. április 30-ig teszi közzé.

1.2. Az intézkedési terv elkészítéséért, aktualizálásáért felelős szervezeti egység meghatározása

- (1) A Szabályzat elkészítéséért, módosításáért és végrehajtásáért a Beszerzési Igazgatóság felelős.

1.3. Az „egyajánlatos közbeszerzés” definiálása

- (1) Az egyajánlatos közbeszerzés fogalma valamennyi olyan közbeszerzés útján megkötött szerződést magába foglal, amelynek elnyerése érdekében csupán egy gazdasági szereplő nyújtott be ajánlatot.
- (2) Az egyajánlatos közbeszerzések aránya kiszámításához figyelembe veendő főbb szempontokat a Korm. rendelet 4. §-a határozza meg. Ennek keretében, ha egy közbeszerzési eljárásban az ajánlatkérő a Kbt. 61. § (5) bekezdésével összhangban részajánlattételi lehetőséget biztosít, akkor a statisztika szempontjából minden egyes rész külön közbeszerzést jelent, tehát az egyajánlatos közbeszerzések számát, eljárási részenként kell megállapítani. Ezekben belül egyajánlatosnak az a közbeszerzés minősül, ahol csak egy ajánlattevő nyújt be ajánlatot. Ha több ajánlat is érkezik, akkor a közbeszerzés nem minősül egyajánlatosnak, függetlenül attól, hogy a beérkezett ajánlatok közül később hány bizonyul érvényesnek.
- (3) Az arányok kiszámításakor az érintett közbeszerzések vonatkozásában az eljárás eredményéről szóló tájékoztató közzétételének időpontja irányadó.
- (4) A Korm. rendelet 4. §-ának (3) bekezdése értelmében az egyajánlatos közbeszerzések aránya nem tartalmazza a következőket:
 - az eredménytelen közbeszerzési eljárásokat vagy eljárási részeket,
 - a keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárásokat,

- a keretmegállapodás alapján megvalósított beszerzéseket,
 - a dinamikus beszerzési rendszer létrehozására irányuló eljárásokat,
 - a dinamikus beszerzési rendszer alapján megvalósított beszerzéseket,
 - a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásokat és
 - a hirdetmény nélküli koncessziós beszerzési eljárásokat.
- (5) A Korm. rendelet 5. §-a értelmében az intézkedési terv készítésére való kötelezettség meghatározásakor az egyajánlatos közbeszerzések aránya az uniós értékhatárt elérő becsült értékű közbeszerzések összessége vonatkozásában releváns.

2. KORÁBBI KÖZBESZERZÉSI ELJÁRÁSOK ELEMZÉSE

2.1. Közbeszerzések elemzése

2.1.1. 2021. évi közbeszerzési eljárások vizsgálata

- (1) A miniszter az Egyetemet, mint az EKR adatait alapul véve az intézkedési terv közzétételére kötelezett ajánlatkérőt – megjelölve az egyajánlatos közbeszerzések arányát és a lefolytatott közbeszerzések darabszámát – írásban értesítette.
- (2) Az Egyetem számításai alapján a 2021. évben 128 db, a Kbt. Második Része szerinti közbeszerzési eljárást folytatott le (kivéve hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás), amelyek közül 60 db volt egyajánlatos közbeszerzés.
- (3) A közbeszerzési eljárások tárgyának elemzése:
- a. A beszerzés tárgya tekintetében ebből 111 db árubeszerzés, 17 db szolgáltatás megrendelése volt, míg építési beruházás a vizsgált időszakban nem volt. A 111 db árubeszerzés közül 54 db volt egyajánlattevős, amely az eljárások 48,6 %-a. A 17 db szolgáltatás megrendelés közül 5 db volt egyajánlattevős, amely az eljárások 29,4 %-a.
 - b. A CPV kódok esetében azon beszerzési tárgyakat vizsgálta ajánlatkérő kiemelten, ahol előfordult egyajánlattevős eljárás:

CPV kód	Eljárások száma	Egyajánlattevős eljárások száma	Arány
24110000-8 Ipari gázok	6 db	3 db	50 %
33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek	75 db	39 db	52 %
38000000-5 Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek)	18 db	11 db	61 %

44610000-9 Tartályok, víztárolók, konténerek és túlnyomásos edények	1 db	1 db	100 %
50000000-5 Javítási és karbantartási szolgáltatások	5 db	3 db	60 %
90000000-7 Szennyvíz- és hulladéktisztítási és környezetvédelmi szolgáltatások	5 db	1 db	20 %
98310000-9 Mosodai és vegytisztító szolgáltatások	1 db	1 db	100 %

A fenti számítások alapján jól látható, hogy az ajánlatkérő azon beszerzési tárgyai esetében fordult elő legnagyobb arányban egyajánlattevős eljárás, amelyek a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése b) pontja által érintett beszerzési tárgyak.

Azon beszerzési tárgyakat, ahol csak egy darab eljárás volt, külön nem elemezte az ajánlatkérő.

- 38000000-5 Laboratóriumi, optikai és precíziós felszerelések (kivéve szemüvegek) beszerzési tárgyú eljárások közül 16 db eljárás különféle reagens és fogyóanyag beszerzésére irányult saját tulajdonú automata karbantartásával vagy automata bérlésével egybekötve. A beszerzés tárgyát meghatározza, hogy milyen vizsgálathoz szükséges a reagens és fogyóanyag, amely nagy mértékben szűkíti a potenciális ajánlattevők körét. Továbbá a saját automata fajtája is szűkíti azon ajánlattevők körét, akik ajánlatot tudnak tenni.
- 50000000-5 Javítási és karbantartási szolgáltatások beszerzési eljárások közül az a 3 db, ahol egy ajánlattevő érkezett, az egy adott gyártmányú berendezés karbantartására vagy szervizszolgáltatására irányult. A berendezés gyártmánya is nagy mértékben szűkíti a potenciális ajánlattevők körét.
- 33000000-0 Orvosi felszerelések, gyógyszerek és testápolási termékek beszerzési tárgyú eljárások beszerzési tárgyai különféle orvostechnikai eszközök. Ajánlatkérő elemzése alapján a beszerzett termékek egy-egy klinika sajátos beszerzési igényei voltak, amely szintén szűkíti az ajánlattevők körét.

3. RÉSZLETES RENDELKEZÉSEK

3.1. Intézkedési terv

3.1.1. Tervezett intézkedések

(1) Az Egyetem a Korm. rendeletben foglalt kötelezettsége alapján az alábbi intézkedési tervet állította össze a 2022. évre:

- a. A közbeszerzési terv 2022-ben is jelentős számban tartalmaz orvosi felszerelések körébe tartozó árubeszerzést. Ezek között megtalálhatók a szívsebészet egyszerhasználatos eszközei, különböző, érsebészetben, radiológiában, valamint fogászatban használt fogyóanyagok, de a terv tartalmaz pl. nagyobb értékű monitorrendszereket, műtőasztalokat is. Ez utóbbiak esetében a Semmelweis Egyetem, mint ajánlatkérő (a továbbiakban: Ajánlatkérő) a korábbinál szélesebb körű piackutatást igyekszik végezni a piac szereplőinek, illetve az általuk forgalmazott termékek paramétereinek részletesebb megismerése érdekében. A piackutatás eredményét Ajánlatkérő a közbeszerzési műszaki leírás elkészítése során fel kívánja használni oly módon, hogy az lehetővé tegye valamennyi, az ajánlatkérői elvárásoknak megfelelő eszközt forgalmazó piaci szereplő közbeszerzési eljárásban való részvételét. A piackutatást Ajánlatkérő azokban az esetekben, ahol fennáll a mindössze egy ajánlat beérkezésének veszélye, előzetes piaci konzultációval egészíti ki, melynek során a piac szereplői a műszaki leíráshoz, szerződéstervezethez észrevételeket tehetnek. Ennek eredményeképpen Ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás dokumentumait - a beszerzési igények szem előtt tartása mellett - a verseny szélesítése érdekében kívánja módosítani.

Azon közbeszerzések esetében, ahol nagy számú, ennél fogva kisebb értékű eszköz, fogyóanyag beszerzése válik szükségessé, ajánlatkérő keresi a lehetőségét keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárások lefolytatására, ahol az ajánlattevők ajánlatukat elektronikus katalógus formájában tehetik meg. Tekintettel arra, hogy az elektronikus katalógus tételeire önállóan tehető ajánlat, így az ajánlattevők számára lehetőség nyílik a közbeszerzési eljárásban való részvételre abban az esetben is, ha a beszerzendő eszközök közül csak néhány tételt forgalmaznak. Ez a lehetőség várhatóan növeli az eljárás iránt érdeklődő gazdasági szereplők számát.

Ajánlatkérő a gyógyszerek, kötszerek, illetve fertőtlenítőszer beszerzése során már sikeresen alkalmazta ezt a módszert, melyet a jövőben is folytatni kíván.

- b. A laboratóriumi felszerelések körében olyan eszközök beszerzése várható (pl. radiofarmakonok, plazmacserélő ferezisszerelések), melyek vonatkozásában a piaci szereplők száma korlátozott. Ezen esetekben az előzetes piaci konzultáció kínál lehetőséget a piac szereplőinek felkutatására, illetve a közbeszerzési műszaki leírás olyan módon történő meghatározására, mely több potenciális ajánlattevő eljárásban való részvételét teszi lehetővé. Ugyancsak előzetes piaci konzultációra kerül sor a hulladékszállítással kapcsolatos szolgáltatások körében. Ajánlatkérő az eddigi gyakorlata és tapasztalatai alapján összeállított közbeszerzési műszaki leírást, szerződéstervezetet a potenciális ajánlattevők piaci konzultáció során tett

észrevételei alapján kívánja módosítani, kiegészíteni, lehetővé téve ezáltal minél több gazdasági szereplő számára az ajánlattételt.

- c. Ajánlatkérő a karbantartások széles körében tervezi közbeszerzési eljárások lefolytatását 2022-ben is. Ezek között klímaberendezések, aggregátorok, elektromos eszközök, felvonók, kazánok karbantartása megtalálható éppúgy, mint különböző nagyértékű orvostechikai eszközök karbantartása, hibajavítása. Azon javítási, karbantartási tárgyú eljárások esetében, ahol nagy a valószínűsége mindössze egy ajánlat beérkezésének, szintén az előzetes piaci konzultáció járulhat hozzá a versenysemleges műszaki leírás kialakításához, ezáltal a verseny szélesítéséhez. Ajánlatkérő a korábbi tapasztalatai alapján elsősorban az orvostechikai eszközök, valamint a speciális berendezések (pl. felvonók, elektromos főelosztók) karbantartása terén látja szükségesnek ezen módszer alkalmazását.

A verseny szélesítése érdekében valamennyi beszerzési tárgy körében Ajánlatkérő különös gondot igyekszik fordítani az eljárások alapos előkészítésére, az igénylő szervezeti egységekkel, az eljárásban részt vevő szakértőkkel való egyeztetésekre, melyek lehetővé teszik a közbeszerzés tárgyával kapcsolatos igények minél pontosabb megismerését, valamint a korábbi, hasonló tárgyú eljárások során szerzett tapasztalatok megosztását. Ettől a folyamattól Ajánlatkérő azt várja, hogy a vonatkozó jogszabályok által meghatározott kereteken belül minél rugalmasabban legyen képes a felhasználói igények kezelésére, valamint a legmegfelelőbb, tényleges versenyt lehetővé tévő beszerzési forma megtalálására.

Ajánlatkérő a közbeszerzési eljárásokat lefolytató munkavállalók folyamatos képzésével is azt kívánja elérni, hogy minden esetben a beszerzési igényeknek leginkább megfelelő eljárástípus kerüljön kiválasztásra, alkalmazva a Kbt. által kínált sajátos beszerzési módszereket is.

Fentiekén túl Ajánlatkérő törekszik arra, hogy az egyes eljárásokban az ajánlattételre megfelelő időt biztosítson, figyelemmel az esetleges ünnepnapokra és munkaszüneti napokra is. Az ajánlatokat igyekszik a lehető leggyorsabban elbírálni, ezzel is ösztönözve a gazdasági szereplőket az ajánlattételre.

3.1.2. Időkeret

- (1) Az intézkedési terv megvalósításának időtartama: **2022. december 31.**

3.1.3. Az intézkedési terv megvalósításába bevontak köre, felelősök

- (1) Az intézkedési terv végrehajtásába valamennyi szervezeti egységnek részt kell vennie, aki a tárgyévben részt vesz közbeszerzési eljárás előkészítésében és végrehajtásában.
- (2) Az intézkedési terv végrehajtásáért felelős szervezeti egység: **Beszerzési Igazgatóság.**

- (3) Az intézkedési terv végrehajtásának ellenőrzése és értékelése: Minden év lezárását követő 30 napon belül kimutatás készül az érintett eljárásokról és a korábban alkalmazott intézkedések eredményeiről, tapasztalatairól.